

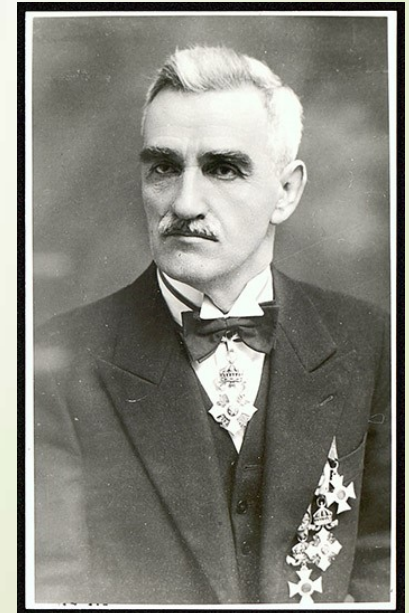
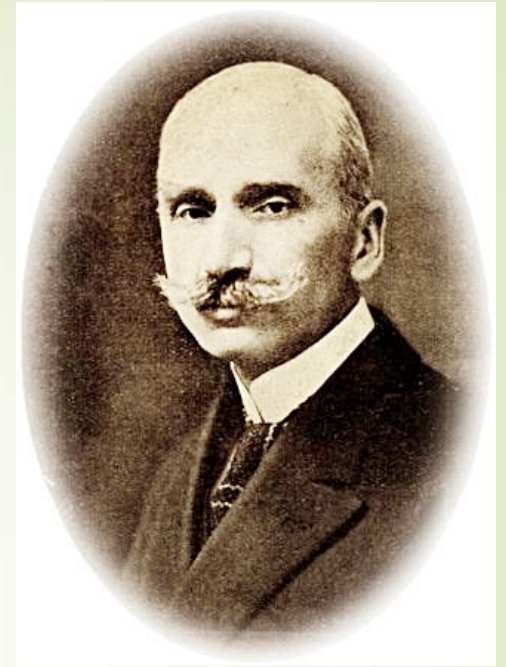
БИБЛИОТЕКАРСКО ОБРАЗОВАЊЕ У РЕПУБЛИЦИ БУГАРСКОЈ

Елизабета Георгиев

Народна библиотека “Детко Петров” Димитровград

Почеци библиотекарског образовања у Бугарској

- Виши читалишни савез - први курсеви за библиотекаре намењени за запослене у читалиштима, школама, библиотекама (1923-1938) - једини вид школовања библиотекара
- Циљ – стицање основног знања из библиотечког пословања и културно-образовног рада
- Предавачи : Стојан Аргиров, Стилијан Чилингиров, Мара Теодорова и Васил Класанов
- Програм библиотечког курса: Предмет и суштина библиотекарства, Библиотечки системи, Мобилне библиотеке, Етнографија, Практична археологија и нумизматика
- До краја тридесетих година прошлог века око 550 полазника се школовало на курсевима за библиотекаре

- Године 1924. на Историјско-филолошком факултету Универзитета у Софији уводи се факултативни предмет Библиотекарство - два пута недељно у трајању од два семестра
- Тодор Боров је 1942. године почео да држи предавања из библиотекарства на вишим комерцијалним школама у Варни и Свиштову, а од 1943. и на Софијском универзитету
- Предмети: Кратка историја библиотекарства, Библиотекарство, Издаваштво, Уређење библиотека, Закон о народном образовању и Закон о јавним заједницама
- Предавања се одржавају у преподневним часовима, а поподне студенти имају праксу у Народној и Универзитетској библиотеци
- **Марија Младенова** „Курсеви који су организовали Савез народних читалишта и Министарство народне просвете, као и предавања о библиотекарству која се одржавају на софијском универзитету представљају почетну фазу настајања библиотечког образовања у Бугарској, а библиотечка професија почиње да се доживљава у друштву као професија која захтева специфична знања чије је стицање могуће само у специјализованој образовној установи“.

- Године 1946. донет је „Правилник о приправничком стажу и испитима кандидата за библиотекаре у народним библиотекама“ који је ступио на снагу 15. септембра 1947.
- Приправнички стаж је неплаћени стаж, обавља се у Народној библиотеци, укључује практичну и теоријску обуку и завршава се испитом.
- Под вођством директора Народне библиотеке или лица које он овласти, приправници пролазе кроз све услуге библиотеке да би се упознали са библиотечарским радом.

- Почетак систематског усавршавања библиотекара у Бугарској
- Година 1948 - курсеви за библиотекаре Бугарског библиографског института

Почетак системског образовања библиотекара

- **Државни библиотекарски институт** је основан 1950. године као виша специјализована образовна установа, са двогодишњим студијским програмом под руководством Одбора за науку, уметност и културу.
- До 1997. године основна знања добило више од 2.000 библиотечких стручњака и библиографа
- **Катедра за библиотекарство и библиографију** – Софијски универзитет (1952)
- **Колеџ библиотекарства** (1997)

Образовање библиотекара у новом миленијуму

- Специјализована висока школа библиотекарства и информационих технологија (СВУБИТ) – основана 2004.
- Универзитет библиотечно информационих технологија УНИБИТ – основан 2010.
- Софијски универзитет „Свети Климент Охридски“ – Филозофски факултет – Библиотечно-информациона делатност
- Великотрновски универзитет „Свети Кирило и Методије“ – Библиотечно-информациона делатност
- Шуменски универзитет „Свети Константин Преславски“ – магистарске студије-Бугарска филологија – Лингвистика и библиотечно-информационе делатности

ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ

УНИБИТ

Факултет библиотекарства и
културног наслеђа

Универзитет
по Библиотекознание
и Информационни
технологии

Факултет информативних наука

- Библиотечно-информационе науке и управљање знањем
  - Управљање библиотекама и информацијама
  - Иновативне комуникационе и медијске технологије
  - Културно-историјско наслеђе
  - Архивистика и документалистика
  - Информациони ресурси у туризму
  - Комуникације и информирање
  - Јавне политике и праксе
-
- Информациона технологија
  - Рачунарство и посредовање у информацијама
  - Информациона безбедност
  - Рачунарске науке
  - Информационе технологије у институционалном и корпоративном окружењу
  - Национална безбедност и културно-историјско наслеђе Национална безбедност

- Дипломци УНИБИТ-а могу да раде у библиотекама, издавачким кућама, књижарама, у државној управи, у информационим центрима и службама, у архивима, музејима, галеријама и другим установама културе.
- УНИБИТ има богату издавачку делатност– издаје монографије, зборнике са научног скупа који се одржава сваке године 1. новембра, годишњак „Дела УНИБИТ-а”, часопис „О писменах“, научни часопис „Издател” (заједно са одељењем „Библиотека, наука и друштвене науке“ ВТУ „Свети Ћирило и Методије“), као и уџбенике, наставна средства и др.
- УНИБИТ има савремену материјалну базу за обуку својих студената. (Рачунарска лабораторија „Џон Атанасов”, Библиотечко-информациони центар са читаоницом (150 места), чија специјализована библиотечка збирка броји преко 52.000 библиотечких јединица и 80.000 докумената; Центар за каријеру за подршку професионалном развоју студената...)
- УНИБИТ задовољава потребе око 2.000 студената и преко 150 редовних и ванредних професора.

Неформално образовање библиотекара

Центар за континуирано образовање библиотекара (ЦПОБ)

- ЦПОБ је основан 2001. године при Бугарској библиотечно-информационој асоцијацији (ББИА) и Катедри за библиотекарство, научне информације и културну политику Филозофског факултету Универзитета у Софији.
- ЦПОБ нуди могућности за повећање професионалне квалификације и континуирано образовање стручњака из свих врста библиотека.
- ЦПОБ нуди могућности обуке за стицање III степена стручне квалификације у звању „Библиотекар“, специјалност „Библиотекарство“ за лица са средњом стручном спремом која раде или желе да раде у библиотекама
- ЦПОБ нуди обуку за: руководећи кадар; библиотекаре, информатичаре и друге стручњаке са високом стручном спремом, са образовно-квалификацијским степеном бачелор или магистар, или са стручним звањем библиотекар III степена стручне спреме, који раде у различитим врстама библиотека; стручњаке са високом стручном спремом који раде у другим институцијама; за библиотекаре матичних одељења у регионалним (матичним) библиотекама у земљи, који едукују библиотекаре из мањих библиотека у свом округу.

Законска регулатива

ЗАКОН ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ БИБЛИОТЕКИ

<https://mc.government.bg/object.php?p=141&s=397&sp=0&t=0&z=0&po=622>

- Чл. 22- На место библиотекара у Народној библиотеци могу се именовати лица која поседују
  1. високо образовање са школском спремом из библиотечно-информационих наука;
  2. стручна квалификација стечена на универзитету, која обухвата најмање 60 кредита из области библиотечно-информационих наука;
  3. средња стручна спрема библиотечно-информационих наука.
- Чл. 30 и Чл. 36 дефинишу запослење лица у регионалним и општинским библиотекама

Статус библиотекара у Бугарској

- ▶ ББИА <https://www.lib.bg/> (Съюз на библиотечните и информационните работници в България (Савез библиотечких и информационах радника у Бугарској) – основан 1990.)
- ▶ Фондација „Глобални библиотеки – Бугарска“ <https://www.glbulgaria.bg/>

Хвала на пажњи

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕЧНА СЕДМИЦА

Устойчиви библиотеки за устойчиво общество

9 - 16 май 2023 г.